

КРАЄЗНАВСТВО

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

Заснований у квітні 1927 року Українським комітетом краєзнавства
Репресований у 1930 році
Відроджений 1993 року з ініціативи Національної спілки краєзнавців України

1(106)'2019

З М І С Т

Головний редактор
Олександр Реєнт

Редакційна колегія:
Олег Бажан
(перший заступник
головного редактора)
Олександр Удоа
(заступник
головного редактора)
Лев Баженов
Віль Бакіров
Геннадій Бондаренко
Володимир Великочий
Сергій Гальчак
Микола Головка
Олександр Гончаров
Олександр Гуржій
Віктор Даниленко
Володимир Дмитрук
Олександр Добржанський
Олександр Завальнюк
Михайло Косило
Віктор Коцур
Олександр Лисенко
Руслана Маньковська
Володимир Милько
Олексій Нестуля
Олександр Рубльов
Григорій Савченко
Валерій Смолій

Засновники:
Національна спілка
краєзнавців України
Інститут історії України
НАН України

**Виходить
щоквартально**
ISSN 2222-5250

До 100-річчя Акту злуки УНР і ЗУНР

- Олександр Реєнт, Ірина Жиленкова (м. Київ).* Українське національне відродження в XIX–XX ст.: від територіальної суміжності до соборності в незалежній державі 5
- Павло Гай-Нижник (м. Київ).* Ідея Соборності й українське державотворення (1918–1919 рр.) 22

Краєзнавство в особах

- Валентин Лазуренко (м. Черкаси).* Подвижник краєзнавства Черкащини 43
- Олександр Реєнт (м. Київ).* Нарис життя і науково-педагогічної діяльності Богдана Андрусишина 51

Церковно-історичне краєзнавство: витоки та сучасний дискурс

- Сергій Таранець (м. Київ).* «Старообрядницький Єрусалим». З історії поселення липованів у с. Біла Криниця на Буковині 59
- Тарас Мітулінський (м. Київ).* Життя присвячене Богу. З історії роду Скаржановських 71

Джерела та біографічні студії

- Андрій Здоров (м. Одеса), Микола Гриценко (м. Зіньків, Полтавська область).* «Переживаємо часи страшні, хоч і величні...»: штрихи до біографії Антона Лютницького 79
- Олег Бажан (м. Київ), Вадим Золотарьов (м. Харків).* Яків Флейшман. Непарадний портрет начальника особливого відділу УДБ УНКВС по Дніпропетровській області 83

Історія України у світлі регіональних досліджень

- Олександр Сердюк.* Переселенський рух із західноукраїнських земель (кінець XIX – початку XX ст.): масштаби, основні напрями, характерні особливості 101
- Гліб Головка (м. Пирятин), Ігор Головка (м. Полтава), Марина Руднева (м. Київ).* Чехословацьке військо на Полтавщині (червень 1917 р. – березень 1918 р.): територія базування та службово-бойова діяльність 107

Національна спілка краєзнавців України: панорама сучасного життя

Засідання Президії НСКУ 14 лютого 2019 р. 123

Олександр Гончаров (м. Київ). VII конференція Київської міської організації Національної спілки краєзнавців України 124

Наукова інформація

Анастасія Вітрянська (м. Київ). Зібрання географічних карт XVIII ст. Національного музею історії України 129

Огляди

Володимир Ричка (м. Київ). Знайома незнайомка 141

Володимир Милько (м. Київ). Презентація книги «Переяславський соціум на перехресті епох: люди, події, факти» (20 березня 2019 р.) 143

In Memoriam

Киридон Петро Васильович 147

Згадуючи киевознавця Дмитра Малакова

Стефан Машикевич (м. Київ – м. Нью-Йорк). Дмитро Малаков – дослідник і співбесідник 149

«Головне було вижити»: Спогади Дмитра Малакова про нацистську окупацію Києва (*Інтерв'ю підготувала Наталія Дробкова*) ... 152

CONTENTS

Towards the 100th Anniversary of the Union Act of Ukrainian People's Republic and Western Ukrainian People's Republic

Oleksandr Reient, Iryna Zhylenkova (Kyiv). Ukrainian National Revival in the 19th-20th Centuries: from Territorial Neighbouring to Unity in the Independent State 5

Pavlo Hai-Nyzhnyk (Kyiv). The Idea of Unity and Ukrainian State Creation (1918-1919) 22

Local History Studies in Persons

Valentyn Lazurenko (Cherkasy). Toiler of Local History Studies in Cherkasy Region (Vasyl Melnychenko) 43

Oleksandr Reient (Kyiv). Bohdan Andrusyshyn's Story of Life, Scientific and Pedagogical Activity 51

Religious and Local History Studies: Origins and Modernity

Serhii Taranets (Kyiv). «Jerusalem of Old Believers». From the History of the Lypovans' Settlement in the village of Bila Krynytsia in Bukovyna ... 59

Taras Mitulinskyi (Kyiv). Life Devoted to God. From the History of the Skarzhanovskis 71

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту
історії України НАН
України (*протокол № 3
від 20 березня 2019 р.*)

Журнал зареєстровано
Міністерством юстиції
України (*Свідоцтво про
державну реєстрацію
друкованого засобу масової
інформації – серія КВ № 1722
від 06.12.1995 р.*)

Наказом МОН України
№ 1604

від 22.12.2016 р.

журнал внесено до переліку
наукових фахових видань, у
яких можуть публікуватися
результати дисертаційних
робіт на здобуття наукових
ступенів доктора
і кандидата наук
за спеціальностями
«Історичні науки»

Журнал включено до
бази даних Google Scholar,
Slavic Humanities Index,
Україніка наукова, РИНЦ

Усі права застережені.

Передрук дозволено тільки
за згодою редколегії.

Адреса редакції:

01001, м. Київ-1,
вул. М. Грушевського, 4,
кім. 212
тел.: 278-02-38, 279-13-88

E-mail:

bazhanclio@ukr.net

Електронна версія:

www.history.org.ua

www.nbu.gov.ua

www.nsku.org.ua

© Національна спілка
краєзнавців України, 2019

© Інститут історії України
НАН України, 2019

Sources and Biographic Studies

- Andrii Zdorov (Odesa), Mykola Hrytsenko (Zinkiv, Poltava region)*. «Living through Hard but Glorious Times...»: Outlines of Anton Liutnytskyi's Biography 79
- Oleh Bazhan (Kyiv), Vadym Zolotariov (Kharkiv). Yakiv Fleishman. Hidden Portrait of the Head of Special Department of the State Security Administration of the NKVD in Dnipropetrovsk Region 83

Ukraine's History within Regional Researches

- Oleksandr Serdiuk*. Resettlement Movement from the West Ukrainian Lands (at the End of the 19th–Early 20th Centuries): Scale, Main Directions, Characteristic Features 101
- Hlib Holovko (Pyriatyn), Ihor Holovko (Poltava), Maryna Rudnieva (Kyiv)*. Czech Troops in Poltava Region (June 1917 – March 1918): the Territory of Dislocation and Military Service Activity 107

National Union of Local Lore Researchers of Ukraine: Panorama of the Modern Life

- Meeting of the Presidium of NULLRU, February 14, 2019 123
- Oleksandr Honcharov (Kyiv). The 7th Conference of Kyiv City Organization of National Union of Local Lore Researchers of Ukraine 124

Scientific Information

- Anastasiia Vitrianska (Kyiv)*. Collection of Geographic Maps of the 18th Century from National Museum of History of Ukraine 129

Reviews

- Volodymyr Rychka (Kyiv)*. Familiar Stranger 141
- Volodymyr Mylko (Kyiv)*. Book Presentation «Perayaslav Socium at the Crossroads of the Epochs: People, Events, Facts» (March 20, 2019) . . . 143

In Memoriam

- Petro Vasylivych Kyrydon 147

Remembering Kyiv Researcher Dmytro Malakov

- Stefan Mashkevych (Kyiv – New York)*. Dmytro Malakov – Researcher and Interlocutor 149
- «The main Thing was to Survive»: Dmytro Malakov's Memoirs about the Nazi Occupation of Kyiv (*the interview was prepared by Nataliia Drobkova*) 152